

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні
педагогічної ради
Протокол від _____ № _____

Освітня програма
вводиться в дію з 01.09.2020
Завідувач ДНЗ

_____ В. КОЛЯДА

(наказ № _____ від _____)

Освітня програма

**Леб'язького дошкільного навчального
закладу
(ясла-садок) «Сонечко»
Зачепилівської селищної ради
Зачепилівського району Харківської області
(на 2020-2021 навчальний рік)**

с. Леб'яже
2020 рік

ЗМІСТ

Загальні відомості про заклад	3
Пояснювальна записка	4
Розділ I	
Загальний обсяг навантаження та очікуванні результати	8
Розділ II	
Призначення закладу дошкільної освіти та засіб його реалізації	15
Розділ III	
Особливості організації освітнього процесу	17

**Загальні відомості про
заклад дошкільної освіти (ясла-садок) «Сонечко»
Зачепилівської селищної ради Зачепилівського району
Харківської області**

Повна назва навчального закладу (за статутом)	<i>Леб'язький дошкільний навчальний заклад (ясла – садок) «Сонечко» Зачепилівської селищної ради Зачепилівського району Харківської області</i>
Ідентифікаційний код закладу дошкільної освіти	<i>34172572</i>
Юридична адреса закладу	<i>64420, вул. Центральна, 258, с. Леб'язе, Зачепилівський район Харківська область</i>
Номер телефону	
Електронна адреса	<i>SONE4KO_LEB@ukr.net</i>
Адреса сайту	
Прізвище, ім'я, по батькові завідувача дошкільного навчального закладу	<i>Коляда Вікторія Володимирівна</i>
Дата створення дошкільного навчального закладу	<i>16 листопада 2011 року</i>
Пріоритетний напрямок роботи закладу дошкільної освіти	<i>Природознавчий</i>
Проектна потужність	<i>25 місць</i>
Кількість груп	<i>В закладі функціонує 2 групи: різновікова група до 4-х років; різновікова група від 4-х до 6-ти років.</i>
Режим роботи закладу дошкільної освіти	<i>Заклад працює за 10,5 годинним режимом роботи</i>

Пояснювальна записка

до освітньої програми
Леб'язького дошкільного навчального закладу
(ясел-садка) «Сонечко»
Зачепилівської селищної ради
Зачепилівського району Харківської області
на 2020/2021 навчальний рік

Згідно зі ст.4 Закону України «Про дошкільну освіту» наш заклад спрямовує свою діяльність на забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб; формування у дитини дошкільного віку моральних норм, набуття нею життєвого соціального досвіду.

Освітня програма на 2020-2021 навчальний рік розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту» (зі змінами);
- Закону України «Про дошкільну освіту» (зі змінами);
- Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу»;
- Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді;
- Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» (зі змінами);
- постанови Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 № 305 «Про затвердження Положення про дошкільний навчальний заклад», зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1204;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсую чого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого

- дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у ЗНЗ»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 22.05.2012 № 615 «Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція)»;
  - наказу Міністерства охорони здоров'я від 24.03.2016 № 234 «Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів»;
  - наказу Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 № 372 «Про затвердження Примірного положення про методичний кабінет закладів дошкільної освіти»;
  - наказу Міністерства освіти і науки України від 19.12.2017 № 1633 «Про затвердження Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти»;
  - постанови Верховної Ради України від 17.01.2020 № 438-IX «Про стан соціального захисту дітей та невідкладні заходи, спрямовані на захист дітей в Україні»;
  - постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих ситуаціях»;
  - постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 587 «Про організацію надання соціальних послуг»;
  - постанови Міністерства охорони здоров'я України від 21.05.2020 № 25 «Про затвердження Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів у закладах дошкільної освіти на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19);
  - листа Міністерства освіти і науки України від 30.07.2020 № 1/9-411 «Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти у 2020/2021 навчальному році»;
  - листа Міністерства освіти і науки України від 25.06.2020 № 1/9-348 «Щодо створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти»;
  - листа Міністерства освіти і науки України від 29.07.2020 № 1/9-406 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах адаптивного карантину»;
  - листа Міністерства освіти і науки України від 23.04.2020 № 1/9-219 «Щодо організації роботи закладів дошкільної освіти під час карантину»;

- листа Міністерства освіти і науки України від 14.08.2020 № 1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти та попередження і протидії булінгу (цькування);
- листа Міністерства освіти і науки України від 02.07.2019 № 1/9-419 «Щодо організації діяльності закладів освіти, що забезпечують здобуття дошкільної освіти у 2019/2020 навчальному році»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 13.06.2018 №1/9-386 «Щодо особливостей організації діяльності закладів дошкільної освіти в 2018-2019 навчальному році»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 22.07.2020 № 1/9-394 «Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2020/2021 навчальному році»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 26.06.2019 № 1/9-409 «Щодо організації інклюзивного навчання у закладах освіти у 2019/2020 навчальному році»;
- лист Міністерства охорони здоров'я України від 29.03.2018 № 111-01/89 «Щодо використання медичних форм для зарахування дітей до закладів дошкільної освіти»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 28.02.2013 № 1/9-152 «Про розроблення програм для дошкільної освіти»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 19.04.2018 № 1/9-249 «Щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 18.09.2014 № 1/9-473 «Щодо вирішення окремих питань діяльності керівників гуртків дошкільних навчальних закладів»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 02.09.2016 № 1/9-454 «Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 02.09.2016 № 1/9- 456 «Щодо організації роботи з фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 25.07.2016 № 1/9-396 «Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах»;

- листа Міністерства освіти і науки України від 20.10.2016 №1/9-561 «Щодо організації роботи дошкільних навчальних закладів по ознайомленню дітей із народними традиціями, святами, обрядами»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 24.01.2007 № 1/9-36 «Про режим роботи в дошкільних навчальних закладах»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 04.10.2007 № 1/9-583 «Про систему роботи з дітьми, які не відвідують дошкільні навчальні заклади»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 17.12.2008 № 1/9-811 «Про здійснення соціально-педагогічного патронату»; - листа Міністерства освіти і науки України від 03.07.2009 № 1/9-455 «Планування роботи в дошкільних навчальних закладах»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 27.09.2010 № 1/9-666 «Про організацію роботи з дітьми п'ятирічного віку»;
- листа Інституту інноваційних технологій від 26.07.2010 № 1,4/18-3082 «Про організовану і самостійну діяльність дітей у дошкільному навчальному закладі»;
- листа Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29.07.2011 № 1/9-577 «Про організацію короткотривалого перебування дітей у дошкільних навчальних закладах»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 16.03.2012 № 1/9-198 «Організація роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 28.05.2012 № 1/9-413 «Про організацію фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період»;

Організація та зміст навчально-виховного процесу дошкільного навчального закладу здійснюється за народознавчим напрямом.

Мова навчання російська.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення вихованцями обов'язкових результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навантаження та очікуванні результати навчання (набуті компетентності);
- перелік, зміст і взаємозв'язок освітніх ліній, логічну послідовність їх реалізації;
- форми організації освітнього процесу;
- систему внутрішнього забезпечення якості освіти.

Зміст освітньої програми передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природо-доцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;
- розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Організація освітнього процесу у 2020-2021 навчальному році буде здійснюватися відповідно до Статуту за природознавчим напрямом роботи.

Розділ I

Загальний обсяг навантаження та очікуванні результати навчання (набуття компетентностей)

Освітній процес в закладі будується на відповідному програмно-методичному забезпеченні та представляє єдиний комплекс освітніх компонентів для досягнення вихованцями результатів навчання (набуття компетентностей), визнаних Базовим компонентом дошкільної освіти, чинними освітніми комплексними та парціальними програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

Згідно з рішенням педагогічної ради (протокол № 1 від 28.08.2020 року) освітній процес у закладі буде здійснюватися за наступними програмами:

- Освітня програма для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (наук. керівник Огнев'к В.О., лист МОН України № 1/11-4960 від 23.07.2020 р.);

- Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку «Україна – моя Батьківщина» (за наук.ред. Рейпольської О.Д., АВТ.: Каплуновська О.М., Кичата І.І., Палець Ю.М.);
- Парціальною програмою розвитку дітей дошкільного віку «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку» (Н. Гавриш, О. Пометун).

З метою реалізації Базового компонента дошкільної освіти, вищезазначених освітніх програм та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 року № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності» у 2020-2021 навчальному році в закладі загальний обсяг тижневого навантаження становитиме:

Орієнтовні види діяльності за освітніми лініями	Орієнтовна кількість занять на тиждень за віковими групами			
	Різновікова			старша (від 5 до 6 років)
	(від 2 до 3 років)	(від 3 до 4 років)	(від 4 до 5 років)	
Ознайомлення з соціумом	1	2	2	3
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1	1	2
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча) (1)	4	4	5	5
Сенсорний розвиток	2	-	-	-
Логіко-математичний розвиток	-	1	1	2
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування (2)	2	3	3	3

Здоров'я та фізичний розвиток (3)	2	3	3	3
Загальна кількість занять на тиждень	10	11	12	15
Додаткові освітні послуги на вибір батьків за програмою: «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку»	-	1	2	2
Максимальна кількість занять на тиждень	10	12	14	17
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)	1,7	3,0	4,7	7,1

1. Години, передбачені на організацію художньо-продуктивної діяльності, розподіляються: музична -2, образотворча -2, в тому числі: малювання -1, ліплення -0,5, аплікація – 0,5.

2. Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування: за рахунок цих занять будуть проводитись заняття (для дітей віком від 3 до 4 років): художня література – 1, розвиток мовлення -2.

3. Години, передбачені для фізкультурних занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження для дітей.

Театралізована та хореографічна діяльність буде проводитись під час гурткової роботи.

Навчальне навантаження: тривалість проведення занять – спеціально організованих форм освітнього процесу, що відповідають віковим можливостям вихованців згідно із санітарним законодавством.

Тривалість одного заняття:

Для дітей віком	Тривалість занять
Від 2 до 3 років	10 хвилин
Від 3 до 4 років	15 хвилин
Від 4 до 5 років	20 хвилин
Від 5 до 6 років	25 хвилин

Тривалість перерв між заняттями – 10 хвилин.

Максимально допустима кількість занять у першій половині дня у першій молодшій (різновіковій) групі не перевищує двоє, у старшій – трьох організованих навчальних занять. У середині та наприкінці занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, проводяться фізкультурні хвилини.

Заняття, які потребують підвищеної пізнавальної активності, проводяться переважно в першу половину дня та у дні з високою працездатністю (вівторок, середа). Такі заняття поєднуються та чергуються із заняттями з музичного виховання та фізкультури.

Для дітей дошкільного віку передбачено канікули:
осінні – 11 календарних днів (з 24.10.2020 по 01.11.2020 року);
зимові – 11 календарних днів (з 30.12.2020 по 10.01.2021 року);
весняні – 7 календарних днів (з 27.03.2020 по 04.04.2021 року).
літні – 90 календарних днів (з 01.06.2021 по 31.08.2021 року);

Під час канікул заняття з вихованцями не проводитимуться. У період канікул з дітьми проводитиметься фізкультурно - оздоровча і художньо-естетична робота.

У дошкільному навчальному закладі встановлено 5-ти денний робочий тиждень з 10,5 годинним режимом роботи (з 7.30 год. до 18.00 год). Протягом навчального року буде функціонувати 2 різновікових групи, із них: різновікова група дітей віком до 4 років, різновікова група дітей віком від 4 до 6 років.

Зміст освітнього процесу в закладі у 2020-2021 навчальному році буде спрямований на формування та розвиток компетентностей вихованців відповідно до освітніх ліній Базового компонента:

Освітня лінія	Зміст освітнього процесу
Особистість дитини	<p>Передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> -формування позитивного образу «Я», створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності; -виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових вмінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності. На кінець дошкільного періоду життя в дитини мають бути сформовані базові якості особливості: довільність, самостійність, відповідальність, креативність. Ініціативність. Свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самоставлення, самооцінка.
Дитина в соціумі	<p>Передбачає:</p> <p>Формування у дітей навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим. Завдяки спілкуванню з дорослими, як носіями суспільно-історичного досвіду людства, в дитини з'являються інтерес та вміння розуміти інших, долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, об'єднувати з ними свої зусилля для досягнення спільного результату, оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей. Взаємодія з іншими людьми є своєрідним видом входження дитини в людський соціум. Що</p>

	<p>вимагає уміння узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства.</p>
<p>Дитина в природному довкіллі</p>	<p>Містить доступні дитині дошкільного віку уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довкілля. Природнича освіченість передбачає наявність уявлень дитини про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природничому довкіллі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи. Ціннісне ставлення дитини до природи виявляється у її природодоцільній поведінці: виважене ставлення до рослин і тварин, готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою; дотримання правил природокористування.</p>
<p>Мовлення дитини</p>	<p>Передбачає:</p> <p>засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Оволодіння мовою як засобом пізнання і способом специфічно людського спілкування є найвагомим досягненням</p>

	<p>дошкільного дитинства. Мова виступає «каналом зв'язку» для одержання інформації з немовних сфер буття, засобом пізнання світу від конкретно-чуттєвого до понятійно-абстрактного. Мовленнєве виховання забезпечує духовно-емоційний розвиток дитини через органічний зв'язок із національним вихованням. Мовленнєва діяльність дітей д/в складається із різних видів говоріння та слухання, під час якої формуються мовленнєві вміння та навички. Вивчення української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот передбачає залучення дітей інших національностей, які є громадянами України, до оволодіння українською мовою як державною на рівні вільного спілкування з іншими дітьми і дорослими, виховання інтересу та позитивного ставлення до української мови.</p>
<p>Дитина в світі культури</p>	<p>Передбачає:</p> <p>Формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей, формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, самостійності, культури та безпеки праці. Результатом оволодіння дитиною різними видами предметної та художньої діяльності є сформоване емоційно-ціннісне ставлення до процесу та продуктів творчої діяльності, позитивна мотивація досягнень: здатність орієнтуватися в розмаїтті властивостей предметів, розуміти різні способи створення художніх образів, виявляти інтерес до об'єктів, явищ та форм художньо-продуктивної діяльності, а також оволодіння навичками практичної діяльності, культури споживання.</p>

Гра дитини	<p>Передбачає:</p> <p>Розвиток творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Гра забезпечує задоволення ігрових уподобань кожної дитини, сприяє задоволенню ігрових вподобань дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та ігрових об'єднань за інтересами, спонукає до обміну думками, оцінювання себе й інших, заохочує до імпровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень.</p>
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	<p>Передбачає:</p> <p>сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів довколишнього світу. Показником сформованості цих уявлень є здатність дитини застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігрова, трудова, сенсорно-пізнавальна, математична тощо), оволодіння способами пізнання дійсності, розвиток у неї наочно-дієвого, наочно-образного, словесно-логічного мислення. Сенсорно-пізнавальна освітня лінія спрямована на інтеграцію змісту дошкільної освіти, формування у дітей пошуково-дослідницьких умінь, елементарних математичних уявлень, цілісної картини світу, компетентної поведінки в різних життєвих ситуаціях.</p>

Реалізуючи вищезазначений зміст освітнього процесу. Вихователі забезпечать досягнення очікуваних результатів навчання, визначених у освітній програмі «Дитина».

РОЗДІЛ II

Призначення ДНЗ та засіб його реалізації

➤ Призначення ДНЗ

Догляд, розвиток, виховання і навчання дітей раннього та дошкільного віку.
Догляд – створення умов для охорони життя та здоров'я дітей, дотримання режиму, здійснення санітарно – гігієнічного та оздоровчого процесів, організація харчування, побуту.

Розвиток – умови для формування особистості дитини відповідно до задатків, нахилів, індивідуальних психічних та фізичних особливостей, культурних потреб.

Виховання – забезпечення умов для формування у дітей загальнолюдських ідеалів, національно – культурних цінностей, позитивне ставлення до навколишнього світу, людей, життя, до себе.

Навчання – створення умов для спеціально організованих педагогічних форм роботи з дітьми, різних видів їхньої самостійної діяльності щодо інтелектуального та особистісного розвитку.

➤ Формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;

Уміння адаптуватися до умов життя в дошкільному закладі, усвідомлення нової соціальної ролі „Я дошкільник”, особистісної активності у встановленні зв'язків з оточуючим, дотримання правил в групі, прагнення до розвитку соціальних контактів та взаємозв'язків. Показники життєвої компетентності дитини реалізуються через:

провідну діяльність дитини дошкільного віку:

- предметно – практичну
- спілкування
- ігрову
- трудову
- пізнавальну

форми активності дитини:

- фізичну
- соціально – моральну
- емоційно – вольову
- пізнавальну
- мовленнєву
- художньо – естетичну
- креативну

розвиток базових якостей особистості:

- самостійність

- людяність
- працелюбність
- самолюбність
- спостережливість
- відповідальність
- розсудливість
- справедливість
- самовладання

➤ **Виховання елементів природо-доцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля**

Готовність та прагнення дитини одержувати, шукати та переробляти інформацію про об'єкти природи та пізнавальний інтерес до дослідницько – експериментальної роботи, відчувати себе як частину природного довкілля, проявляти позитивні емоції до об'єктів природи: лагідність, тривожність, співчуття, допомогу, турботу та інше за допомогою вербального та невербального мовлення.

➤ **Утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини**

Відтворення певних зразків та норм поведінки, оцінка понять ”добре, погано”, формування моральних норм та загальнолюдських цінностей: добро, зло, справедливість, щедрість, ввічливість, чуйність, гостинність, працелюбність, людяність, правдивість, гуманність (за В.О.Сухомлинським), духовно – культурне зростання засобами національної культури та мови, патріотична налаштованість.

➤ **Розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей**

Долучення дітей до різних видів мистецтва: образотворчого, музичного, театралізованого, розширення естетичного світогляду, розвиток мистецько – комунікативного досвіду засобами співів, хореографії, художнього слова, слухання музики, театралізації що формують розкутість, впевненість, особисту творчу активність, володіння голосом, тілом, мімікою, жестами.

➤ **Наступність між дошкільною та початковою ланками**

Взаємодія ЗДО з ЗОШ та сім'ї, заснована на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації дитини в суспільстві.

РОЗДІЛ III

Особливості організації освітнього процесу

➤ **Організація освітнього процесу**

Під змістовним буттям розуміється повноцінне проживання дитиною кожного дня, при якому максимальною мірою задовольняються фізіологічні, пізнавальні, духовні, естетичні, комунікативні та інші потреби, запити, інтереси з урахуванням бажань, можливостей, здібностей і нахилів малюка. Освітній процес має домірно включати у себе різні види дитячої діяльності, адекватні віку вихованців, в першу чергу, ті, в межах яких відбуваються важливі вікові новоутворення, і сприятливі для подальшого розвитку кожної маленької особистості в усіх сферах життєдіяльності. Від педагогів вимагається вільне володіння широким арсеналом організаційних форм, засобів, методів і прийомів освітнього впливу на вихованців.

➤ **Організований тип діяльності**

Під змістовним буттям розуміється повноцінне проживання дитиною кожного дня, при якому максимальною мірою задовольняються фізіологічні, пізнавальні, духовні, естетичні, комунікативні та інші потреби, запити, інтереси з урахуванням бажань, можливостей, здібностей і нахилів малюка. Освітній процес має домірно включати у себе різні види дитячої діяльності, адекватні віку вихованців, в першу чергу, ті, в межах яких відбуваються важливі вікові новоутворення, і сприятливі для подальшого розвитку кожної маленької особистості в усіх сферах життєдіяльності. Від педагогів вимагається вільне володіння широким арсеналом організаційних форм, засобів, методів і прийомів освітнього впливу на вихованців.

Планування освітнього процесу здійснюється за блочно- тематичним принципом , що рівномірно розподіляє види активності дитини протягом дня в залежності від бажань та інтересів дітей (включає планування за темою тижня та місяця) та режимними процесами, що відповідають віковим особливостям.

Включає всі форми освітньої роботи, під керівництвом педагога, зокрема:
до організованої ігрової діяльності - дидактичні, рухливі, конструкторсько-будівельні ігри, драматизації тощо;

до організованої навчально-пізнавальної діяльності - заняття, гурткова та індивідуальна робота, спостереження, екскурсії у природу й соціум, пізнавально-розвивальні бесіди, дидактичні ігри, елементарні досліди й дитяче експериментування у повсякденному житті;

до організованої трудової діяльності - індивідуальні і групові трудові доручення, чергування, колективна праця та ін.;

до організованої художньої діяльності - образотворча, музична, літературна діяльність; художня праця, розваги, свята, гуртки художньо-естетичного циклу, індивідуальна робота;

до організованої комунікативно-мовленнєвої діяльності - спеціальні мовленнєві заняття, бесіди, розмови, створення й розв'язання певних ситуацій спілкування, індивідуальна робота;

до організованої рухової діяльності - заняття з фізичної культури, музики, спортивний та хореографічний гурток, різні форми організації дитячої праці, рухливі ігри фізкультурні свята, розваги, походи, ранкова гімнастика і гімнастика після денного сну, фізкультурні хвилинки, динамічні паузи та ін.

➤ **Організована ігрова діяльність**

Різні види ігор:

- ігри з правилами: дидактичні, рухливі

- творчі ігри: сюжетно – рольові, театралізовані, режисерські та драматизації, конструкторсько – будівельні.

➤ **Організована навчально пізнавальна діяльність**

Організоване навчання дошкільників має великі можливості для розвитку довільності психічних процесів і поведінки.

Основні форми:

заняття різних видів;

тривалість занять в залежності від віку дітей становить:

2-3 рік життя – до 10 хвилин;

4 року життя – до 15 хвилин;

5 року життя – до 20 хвилин;

6 року життя – до 25 хвилин;

Якщо заняття носять інтегрований характер час може подовжуватися, на 5, 10, 15 хв. відповідно в молодшій, середній і старшій групах.

гурткова робота (час проведення відповідає тривалості занять) ;

індивідуальна робота навчально пізнавального спрямування у повсякденні (визначається вихователем самостійно);

організовані дидактичні ігри у повсякденному житті (час проведення залежить від інтересу дітей) ;

екскурсії у природне і соціальне довкілля, спостереження у повсякденні (без обмежень в часі, в залежності від інтересу дітей);

елементарні досліди, пошукові ситуації у повсякденному бутті та ін. (час проведення залежить від сталого інтересу дітей)

Види занять:

I. За змістовими напрямками освітньої роботи:

з фізичного розвитку (тобто фізична культура, валеологічне виховання);

з пізнавального розвитку (ознайомлення з навколишнім, природою, логіко-математичний розвиток);

з мовленнєвого розвитку (в т.ч. з навчання елементів грамоти);

з художньо-естетичного розвитку (образотворча, літературна та музична діяльність,) тощо.

Можливі, й інші варіанти умовних назв занять за даним критерієм їх класифікації виду.

За змістом:

односпрямовані або предметні (з одного виду діяльності)

різноспрямовані або між предметні (носять інтегрований або комплексний характер)

II. За дидактичними цілями розрізняють такі види занять:

на повідомлення нової інформації, формування нових знань і умінь;

на закріплення знань і раніше отриманих умінь, систематизацію накопиченого досвіду;

мішані заняття, що поєднують повідомлення нових знань, формування нових умінь із повторенням, закріпленням, систематизацією і застосуванням набутих знань, умінь, навичок.

III. За способом організації дітей заняття бувають:

фронтальні (загально-групові), що проводяться одразу з усією групою дітей;

підгрупові, для яких дітей організують по 8-15 залежно від загальної кількості;

індивідуально-підгрупові (індивідуально-групові), на яких діти об'єднані по 4-8 чоловік;

індивідуальні, що проводяться як з окремими дітьми (по 1), так і з маленькими підгрупами по 2-4 малят

IV. За специфікою поєднання і використання методів, прийомів, засобів навчання виділяють такі види занять:

комбіновані - певна комбінація наочних, словесних, практичних методів і прийомів, різних засобів навчання – вправ, ігор, іграшкової, предметної, ілюстративної наочності, літературних, музичних творів тощо;

ігрові та сюжетно-ігрові - вирішується за допомогою спеціально підібраних ігор (дидактичних, рухливих, елементів ігор-театралізацій, драматизацій, конструкторсько-будівельних та інших) чи ігрових вправ;

домінантні – заняття, у яких домінують певні засоби розвитку, навчання і виховання чи види діяльності.

Організована трудова діяльність

Саме організована трудова діяльність дітей дошкільного віку здатна забезпечити формування у них елементарної готовності до праці, яка виявляється у позитивному ставленні до дорученої або самостійно обраної справи, інтересі до неї, зацікавленості в успішному виконанні. Даний аспект особливо актуальний у зв'язку із підготовкою дошкільників до

систематичного шкільного навчання й упровадженням обов'язкової дошкільної освіти дітей 5-6 (7) - річного віку.

Види праці:

- самообслуговування;
- господарсько-побутова;
- праця у природі;
- ручна (художня) праця.

Зазначені види організованої трудової діяльності реалізуються у таких **організаційних формах освітньої роботи:**

- трудові доручення;
- чергування;
- колективна праця.

➤ **Самостійний, вільний тип діяльності**

Це специфічний спосіб організації життєдіяльності дітей, яка розгортається у час, вільний від організованих форм освітньої роботи (в ранкові та вечірні години, на прогулянках, в інші періоди дозвілля), як правило, з ініціативи та за бажанням малюків.

Необхідність діяльності самостійного типу зумовлюється природною потребою дошкільника в інтимізації буття, у можливості не тільки усамітнюватися, а й мати час, який можна використати на власний розсуд, залишившись без прямого контролю з боку дорослого, а також самостійно закріпити вже набутий досвід, проявити чи певною мірою перевірити рівень своєї компетентності та самоствердитися.

Самостійна діяльність дітей у дошкільному навчальному закладі носить як індивідуальний, так і груповий (колективний) характер.

Форми такого типу діяльності:

- самостійно – ігрова
- самостійно – пізнавальна
- самостійно – трудова
- самостійно – художня
- самостійно – комунікативна
- мовленнєва
- самостійно – рухова

РОЗДІЛ III

Особливості організації освітнього процесу

➤ **Організація освітнього процесу**

Під змістовним буттям розуміється повноцінне проживання дитиною кожного дня, при якому максимальною мірою задовольняються

фізіологічні, пізнавальні, духовні, естетичні, комунікативні та інші потреби, запити, інтереси з урахуванням бажань, можливостей, здібностей і нахилів малюка. Освітній процес має домірно включати у себе різні види дитячої діяльності, адекватні віку вихованців, в першу чергу, ті, в межах яких відбуваються важливі вікові новоутворення, і сприятливі для подальшого розвитку кожної маленької особистості в усіх сферах життєдіяльності. Від педагогів вимагається вільне володіння широким арсеналом організаційних форм, засобів, методів і прийомів освітнього впливу на вихованців.

➤ **Організований тип діяльності**

Під змістовним буттям розуміється повноцінне проживання дитиною кожного дня, при якому максимальною мірою задовольняються фізіологічні, пізнавальні, духовні, естетичні, комунікативні та інші потреби, запити, інтереси з урахуванням бажань, можливостей, здібностей і нахилів малюка. Освітній процес має домірно включати у себе різні види дитячої діяльності, адекватні віку вихованців, в першу чергу, ті, в межах яких відбуваються важливі вікові новоутворення, і сприятливі для подальшого розвитку кожної маленької особистості в усіх сферах життєдіяльності. Від педагогів вимагається вільне володіння широким арсеналом організаційних форм, засобів, методів і прийомів освітнього впливу на вихованців.

Планування освітнього процесу здійснюється за блочно- тематичним принципом , що рівномірно розподіляє види активності дитини протягом дня в залежності від бажань та інтересів дітей (включає планування за темою тижня та місяця) та режимними процесами, що відповідають віковим особливостям.

Включає всі форми освітньої роботи, під керівництвом педагога, зокрема:

до організованої ігрової діяльності - дидактичні, рухливі, конструкторсько-будівельні ігри, драматизації тощо;

до організованої навчально-пізнавальної діяльності - заняття, гурткова та індивідуальна робота, спостереження, екскурсії у природу й соціум, пізнавально-розвивальні бесіди, дидактичні ігри, елементарні досліди й дитяче експериментування у повсякденному житті;

до організованої трудової діяльності - індивідуальні і групові трудові доручення, чергування, колективна праця та ін.;

до організованої художньої діяльності - образотворча, музична, літературна діяльність; художня праця, розваги, свята, гуртки художньо-естетичного циклу, індивідуальна робота;

до організованої комунікативно-мовленнєвої діяльності - спеціальні мовленнєві заняття, бесіди, розмови, створення й розв'язання певних ситуацій спілкування, індивідуальна робота;

до організованої рухової діяльності - заняття з фізичної культури, музики, спортивний та хореографічний гурток, різні форми організації дитячої праці, рухливі ігри фізкультурні свята, розваги, походи, ранкова гімнастика і гімнастика після денного сну, фізкультурні хвилини, динамічні паузи та ін.

➤ **Організована ігрова діяльність**

Різні види ігор:

- ігри з правилами: дидактичні, рухливі

- творчі ігри: сюжетно – рольові, театралізовані, режисерські та драматизації, конструкторсько – будівельні.

➤ **Організована навчально пізнавальна діяльність**

Організоване навчання дошкільників має великі можливості для розвитку довільності психічних процесів і поведінки.

Основні форми:

заняття різних видів;

тривалість занять в залежності від віку дітей становить:

2-3 рік життя – до 10 хвилин;

4 року життя – до 15 хвилин;

5 року життя – до 20 хвилин;

6 року життя – до 25 хвилин;

Якщо заняття носять інтегрований характер час може подовжуватися, на 5, 10, 15 хв. відповідно в молодшій, середній і старшій групах.

гурткова робота (час проведення відповідає тривалості занять) ;

індивідуальна робота навчально пізнавального спрямування у повсякденні (визначається вихователем самостійно);

організовані дидактичні ігри у повсякденному житті (час проведення залежить від інтересу дітей) ;

екскурсії у природне і соціальне довкілля, спостереження у повсякденні (без обмежень в часі, в залежності від інтересу дітей);

елементарні досліди, пошукові ситуації у повсякденному бутті та ін. (час проведення залежить від сталого інтересу дітей)

Види занять:

I. За змістовими напрямками освітньої роботи:

з фізичного розвитку (тобто фізична культура, валеологічне виховання);

з пізнавального розвитку (ознайомлення з навколишнім, природою, логіко-математичний розвиток);

з мовленнєвого розвитку (в т.ч. з навчання елементів грамоти);

з художньо-естетичного розвитку (образотворча, літературна та музична діяльність,) тощо.

Можливі, й інші варіанти умовних назв занять за даним критерієм їх класифікації виду.

За змістом:

односпрямовані або предметні (з одного виду діяльності)

різноспрямовані або між предметні (носять інтегрований або комплексний характер)

II. За дидактичними цілями розрізняють такі види занять:

на повідомлення нової інформації, формування нових знань і умінь;

на закріплення знань і раніше отриманих умінь, систематизацію накопиченого досвіду;

мішані заняття, що поєднують повідомлення нових знань, формування нових умінь із повторенням, закріпленням, систематизацією і застосуванням набутих знань, умінь, навичок.

III. За способом організації дітей заняття бувають:

фронтальні (загально-групові), що проводяться одразу з усією групою дітей;

підгрупові, для яких дітей організують по 8-15 залежно від загальної кількості;

індивідуально-підгрупові (індивідуально-групові), на яких діти об'єднані по 4-8 чоловік;

індивідуальні, що проводяться як з окремими дітьми (по 1), так і з маленькими підгрупами по 2-4 малят

IV. За специфікою поєднання і використання методів, прийомів, засобів навчання виділяють такі види занять:

комбіновані - певна комбінація наочних, словесних, практичних методів і прийомів, різних засобів навчання – вправ, ігор, іграшкової, предметної, ілюстративної наочності, літературних, музичних творів тощо;

ігрові та сюжетно-ігрові - вирішується за допомогою спеціально підібраних ігор (дидактичних, рухливих, елементів ігор-театралізацій, драматизацій, конструкторсько-будівельних та інших) чи ігрових вправ;

домінантні – заняття, у яких домінують певні засоби розвитку, навчання і виховання чи види діяльності.

Організована трудова діяльність

Саме організована трудова діяльність дітей дошкільного віку здатна забезпечити формування у них елементарної готовності до праці, яка виявляється у позитивному ставленні до дорученої або самостійно обраної справи, інтересі до неї, зацікавленості в успішному виконанні. Даний аспект особливо актуальний у зв'язку із підготовкою

дошкільників до систематичного шкільного навчання й упровадженням обов'язкової дошкільної освіти дітей 5-6 (7) - річного віку.

Види праці:

- самообслуговування;
- господарсько-побутова;
- праця у природі;
- ручна (художня) праця.

Зазначені види організованої трудової діяльності реалізуються у таких **організаційних формах освітньої роботи:**

- трудові доручення;
- чергування;
- колективна праця.

➤ Самостійний, вільний тип діяльності

Це специфічний спосіб організації життєдіяльності дітей, яка розгортається у час, вільний від організованих форм освітньої роботи (в ранкові та вечірні години, на прогулянках, в інші періоди дозвілля), як правило, з ініціативи та за бажанням малюків.

Необхідність діяльності самостійного типу зумовлюється природною потребою дошкільника в інтимізації буття, у можливості не тільки усамітнюватися, а й мати час, який можна використати на власний розсуд, залишившись без прямого контролю з боку дорослого, а також самостійно закріпити вже набутий досвід, проявити чи певною мірою перевірити рівень своєї компетентності та самоствердитися.

Самостійна діяльність дітей у дошкільному навчальному закладі носить як індивідуальний, так і груповий (колективний) характер.

Форми такого типу діяльності:

- самостійно – ігрова
- самостійно – пізнавальна
- самостійно – трудова
- самостійно – художня
- самостійно – комунікативна
- мовленнєва
- самостійно – рухова

Оптимальні загальні навантаження на дітей

Загальні навантаження:

сукупність фізичних та психо – емоційних навантажень

фізичні навантаження

фізичні вправи, що виконуються під час занять та їх вплив на роботу усіх органів та систем.

Загальна щільність заняття це відношення педагогічного часу до тривалості всього заняття.

Моторна щільність відношення часу, проведеного дітьми у русі до тривалості заняття.

Оптимальні загальні навантаження на дітей

Загальні навантаження:

сукупність фізичних та психо – емоційних навантажень

фізичні навантаження

фізичні вправи, що виконуються під час занять та їх вплив на роботу усіх органів та систем.

Загальна щільність заняття це відношення педагогічного часу до тривалості всього заняття.

Моторна щільність відношення часу, проведеного дітьми у русі до тривалості заняття.

➤ **Малі форми активного відпочинку**

Фізкультурні паузи (динамічні перерви до 10 хв.) проводяться в перерві між малорухливими видами діяльності та організованими заняттями.

Фізкультурні хвилинки (1-2 хв.) проводяться під час занять, пов'язаних з статистичним навантаженням, крім музичних, фізкультурних, з образотворчої діяльності.

➤ **Форми оптимізації рухової діяльності в повсякденному житті**

Ранкова гімнастика – обов'язкова складова організації життєдіяльності дітей.

Гімнастика після денного сну – проводиться з метою активізації фізіологічних процесів після денного сну.

Час проведення визначається в залежності від віку дітей :

„ 3 рік життя” – 4-5 хв.,

„ 4 рік ” – 5-6 хв.,

„ Чомусики” – 6-8 хв.,

„ Фантазери – мрійники”, – 8-10 хв.,

Рухливі ігри різних видів, проводять протягом дня , всього протягом дня мінімум 5-6 (у теплий сезон 6-7):

- сюжетні

- безсюжетні

- змагальні

- ігри з елементами спортивних ігор

- ігри з елементами спортивних вправ

вранці – 1-2 малої та середньої рухливості;

на прогулянках – 2-3 малої, середньої, високої рухливості;

ввечері – 1-2 середньої та малої рухливості

Фізкультура на повітрі – це фізкультурне заняття з метою оптимізації рухового режиму денної прогулянки (спрощенні заняття)

Походи за межі закладу (дитячий туризм) – проводяться з метою оздоровлення дітей.

Фізкультурні свята – мета створення піднесеного настрою та активна рухова діяльність (проводяться 2-3 рази на рік). Починається з 4- річного віку, тривалість:

- 4 рік- 40- 50 хв.,
- 5-6-7 рік 50-60 хв..

Фізкультурні розваги – мета забезпечення оптимальних, фізичних та психоемоційних навантажень. Проводяться починаючи з раннього віку, 1-2 рази на міс., переважно в 2 половину дня.

Тривалість:

- ранній вік – 15-20 хв.;
- молодший – 20-25 хв.;
- середній – 25-30 хв.;
- старший – 30-40 хв..

Дні здоров'я - МЕТА активізація здорового способу життя, проводяться 1 раз на місяць, починаючи з 3 р. ж..

Тижні здоров'я організуються так, як і дні здоров'я, спрямовані на комплексне вирішення завдань фізичного виховання дітей.

Самостійна рухова діяльність забезпечення оптимальних фізичних навантажень, проводяться під час прогулянок, у вільний час, підйому. Тривалість 6-9 хв., залежить від віку дітей,

Індивідуальна робота - вдосконалення фізичних якостей дітей.

Оптимальне предметно – розвивальне середовище:

- ігрові майданчики
- фізкультурна зала
- фізкультурний майданчик

➤ **Загартувальні й лікувально – профілактичні процедури**

Заходи, спрямовані на підвищення опірності організму до змінних умов навколишнього середовища

Види:

повсякденні та спеціальні

повсякденні - температурний режим, провітрювання, прогулянки, миття рук, обличчя, полоскання рота тощо.

спеціальні - повітряні і сонячні ванни, водні процедури, коригувальні вправи.

Лікувально – профілактичні процедури:

- фітотерапія
- аромотерапія
- масаж та лікувальна фізкультура

➤ **Розподіл дітей за медичними групами (групами здоров'я)**

Фіксують рекомендації щодо участі дітей в різних формах освітньої роботи з фізичного розвитку, забезпечення оптимального рівня психічних, фізичних, емоційних навантажень.

➤ **Музичне виховання**

Проводиться з метою гармонійного, естетичного та творчого розвитку дітей

Зміст реалізується в основних видах музичної діяльності:

- слухання, музичні рухи, співи, гра на дитячих музичних інструментах, творчість у рухах, пісенне музикування.

Форми організації музичного виховання:

- самостійна музична діяльність

- використання музики в повсякденному житті

- музичні заняття

- музичні розваги (день народження дитини, свято Миколая, День Матері, музичні драматизації казок, театралізована діяльність тощо)

- музично – театралізовані свята (свято музики, свято осені, зимові новорічні свята, свято весни, мами і усіх жінок, свято випуску дітей)
